

5. Arduino

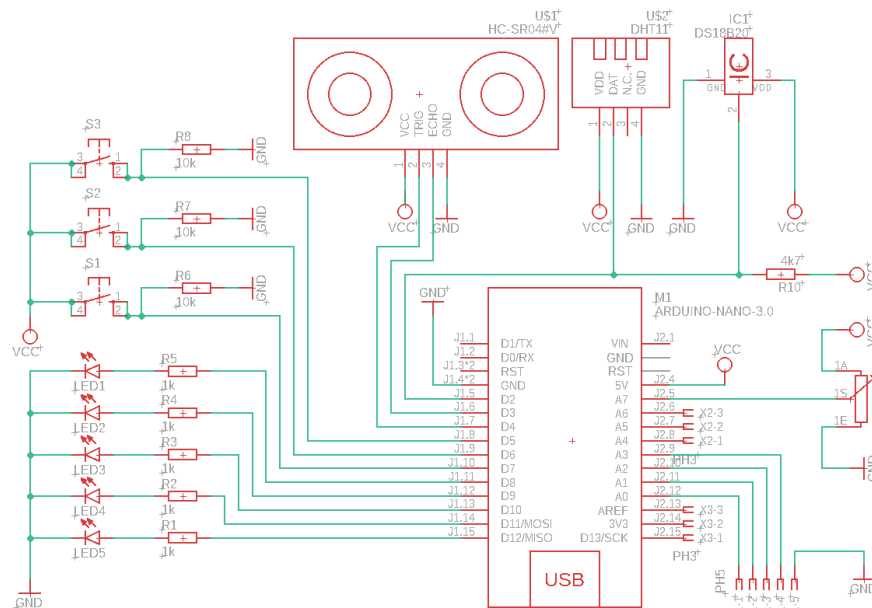
Do nauki programowania przy użyciu Arduino potrzebne są pewne podstawowe elementy:

- Komputer z oprogramowaniem Arduino IDE (<https://www.arduino.cc/en/Main/Software>),
- Arduino Nano lub UNO (lub klon) z kablem USB,
- Układ przycisków, diod i innych podzespołów.

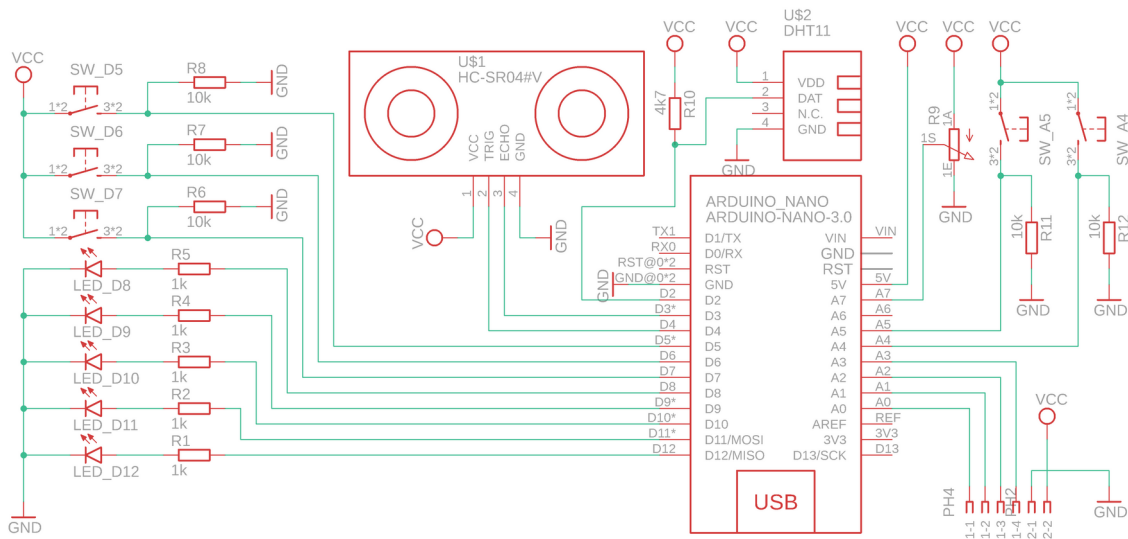
LUB symulator (tinkercad.com) gdy nie mamy dostępu do fizycznych części.

W ramach zajęć wykorzystywane będą gotowe układy, wg poniższych schematu:

Wersja 2:

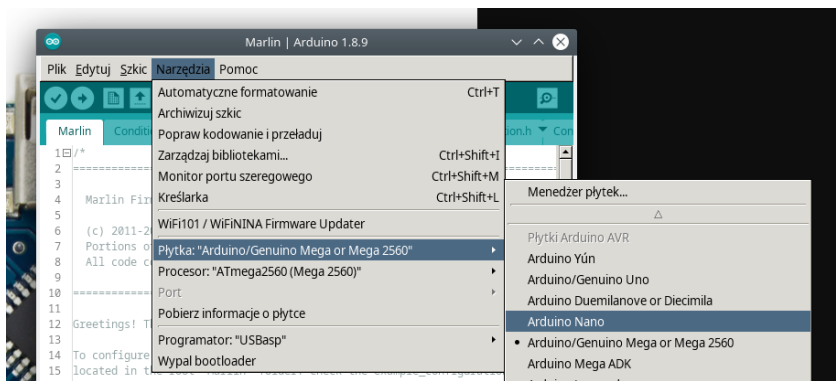

Wersja 3:

Arduino IDE

Aby sprawdzić czy wszystko działa należy nie podłączać Arduino i uruchomić Arduino IDE, następnie w menu *Narzędzia* wybrać odpowiednią płytkę (na zajęciach *Arduino Nano*).

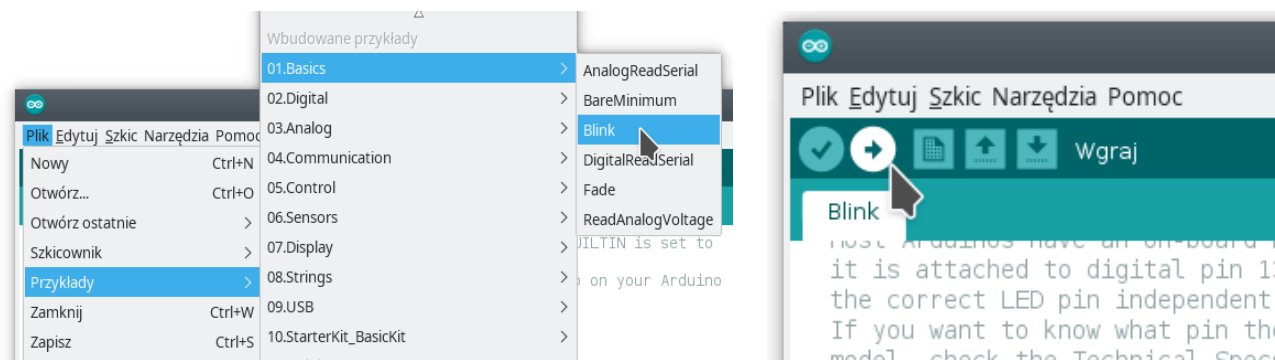

Jeśli menu *Port* jest aktywny, należy zapamiętać jego zawartość. Następnie podłączyć Arduino, poczekać aż sterowniki zostaną zainstalowane i ponownie wybrać menu *Narzędzia*, następnie z menu *Port* wybrać nowy port.

MacBook: jeśli nie pojawia się nowy port, należy zainstalować sterowniki ze strony wtd.zablaganionemiejsc.pl/Automatyka/Arduino (plik pkg).

Windows: jeśli nie pojawia się nowy port, należy zainstalować sterowniki ze strony wtd.zablaganionemiejsc.pl/Automatyka/Arduino (plik exe).

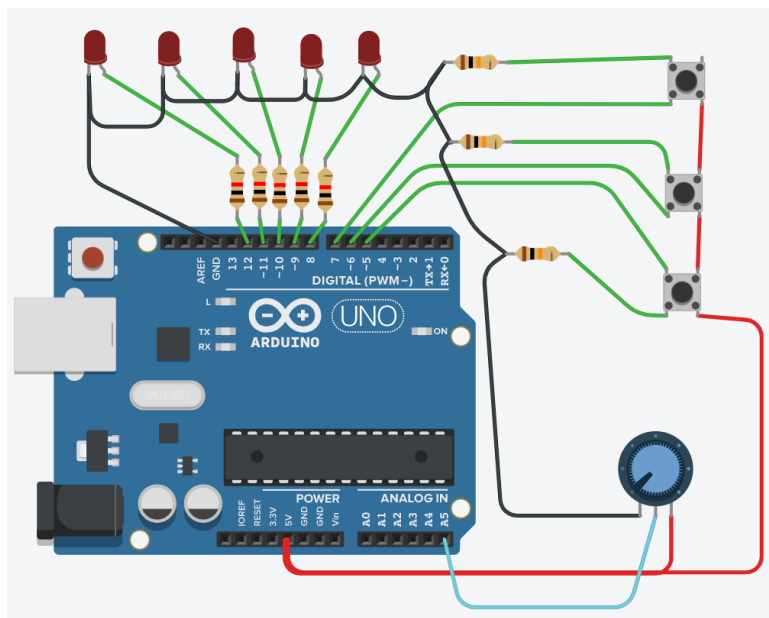
Z menu *Procesor* należy wybrać opcję *ATmega328P (Old Bootloader)*. Następnie wgrać program przykładowy *Blink*.

Linux: jeśli występują błędy przy wgrywaniu związane z brakiem dostępu (*Permission denied*) należy wykonać komendę: `sudo usermod -a -G dialout $USER`
Możliwe, że niezbędne będzie przełączenie się by zmiany zadziałały!

Arduino on-line

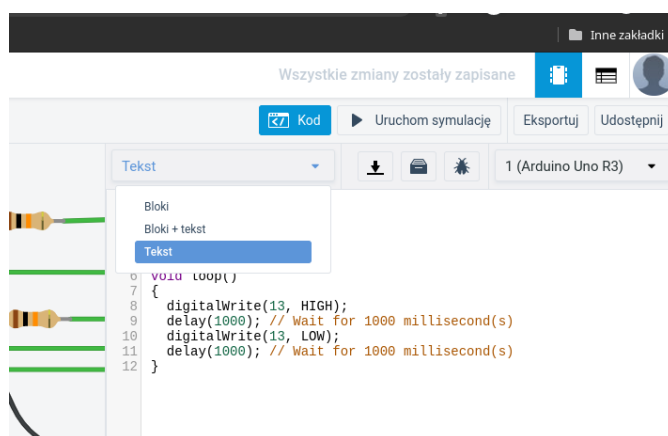
W przypadku braku dostępu do fizycznego sprzętu, można się posłużyć symulatorem online (www.tinkercad.com/circuits):

Należy mieć jednak na uwadze, że:

- obecnie dostępne jest jedynie Arduino UNO (które jest kompatybilne z NANO),
- Arduino UNO nie posiada wyjścia A7, potencjometr trzeba podłączyć do innego wyjścia oznaczonego literką A i pamiętać o tym podczas pisania programów.
- na początek wystarczy podłączyć diody, przyciski oraz potencjometr wraz z rezystorami.

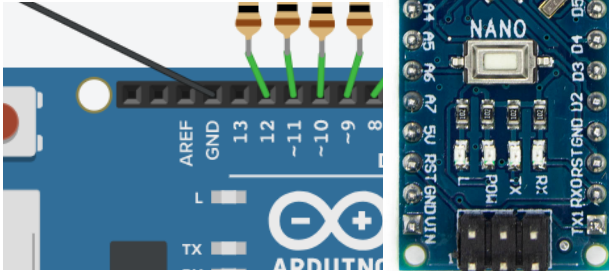
W celu faktycznego programowania należy z prawej strony wybrać *Kod* oraz przełączyć widok blokowy na tekstowy.

Warto porządnie rozmieścić sobie elementy w symulatorze, ponieważ po rejestracji układy są automatycznie zapisywane, więc zawsze można do nich wrócić bez ponownego rysowania.

Ustawianie/odczytywanie portów

<code>pinMode(port, STAN);</code>	- ustawia <i>portu</i> jako wejście (INPUT) lub wyjście (OUTPUT)
<code>digitalRead(port);</code>	- odczytuje wartość (0 lub 1) z <i>portu</i>
<code>digitalWrite(port, STAN);</code>	- ustawia <i>port</i> , na logiczne 0 lub 1 (5V)

LED_BUILDIN

w przypadku Arduino NANO oraz UNO, jest to zmienna przyjmująca wartość 13, do którego dołączona jest dioda L zamontowana na obu Arduino

port to numer pinu z pominięciem literki D. W przypadku portów Ax, literkę A należy podać w programie.

Zadanie 5.1

IDE: Po uruchomieniu Arduino IDE oraz podłączeniu Arduino, z menu Plik, wybrać Przykłady → 01.Basics → Blink. Przeanalizować program, a następnie wgrać program na Arduino.

Symulator: Program blink dostępny jest również na stronie Arduino, aby użyć go w symulatorze, należy go skopiować z www.arduino.cc/en/tutorial/blink. Przeanalizować program, a następnie uruchomić symulację.

Czy program zachowuje się zgodnie z przewidywaniami?

Zadanie 5.2

- Co należy zmienić w programie, aby zamiast diody L mrugała dioda podłączona do D12?
- Zmodyfikować program w taki sposób, by diody mrugały:
 - wszystkie naraz,
 - mrugały jedna po drugiej,
 - mrugały tam i z powrotem.
- Ustawić dwie diody aby mrugały z różną częstotliwością – czyli jedna dioda zapala się na 1s, gaśnie na 1s, druga – zapala się na 0,5s i gaśnie na 0,5s. Narysuj wykres świecenia od czasu.

Łączenie warunków

Jeśli wewnątrz funkcji if (lub innej warunkowej) chcemy umieścić więcej niż jeden warunek:

`(digitalRead(3) || digitalRead(4))` – oznacza prawdę, jeśli na wejściu 3 LUB 4 jest logiczne 1 (PRAWDA)

`(digitalRead(3) && digitalRead(4))` – oznacza prawdę, jeśli na wejściu 3 ORAZ 4 jest logiczne 1 (PRAWDA)

Instrukcja warunkowa `if/else/else if`

Instrukcja warunkowa **if** może być rozbudowana o **else**, którego ciało wykonywane jest gdy poprzednie warunki są niespełnione lub **else if**(warunek), które wykonywane jest gdy wcześniejsze warunki są niespełnione ORAZ spełniony jest *nowy* warunek.

```
if(warunek1){  
    //wykonywane, gdy spełniony warunek1  
}else if(warunek2){  
    //wykonywane, gdy niespełniony warunek 1 i spełniony warunek2  
}else{  
    //wykonywane, gdy niespełnione wcześniejsze warunki  
}
```

Po warunku nie należy wpisywać średnika!

Zadanie 5.3

Napisać program, który zapala tylko jedną diodę:

- po wciśnięciu jednego z przycisków od 1 do 3 zapala odpowiadającą diodę,
- jeśli zostaną wciśnięte dwa przyciski – zapala się czwarta dioda, jeśli 1, 2 oraz 3 – piąta dioda.

Zadanie 5.4 (tylko dla stanowisk w wersji 3 oraz on-line)

Sprawdzić czy program napisany na poprzednich zajęciach (na tablicy) działa jak powinien.

Zmienne

Zmienne służą do wygodnego zapamiętywania danych programu pod jakąś nazwą. Ponieważ są różne rodzaje danych, są też różne rodzaje zmiennych. Podstawowym typem (dla nas) będzie:

- `int` – ang. „integer” – liczba całkowita, przechowuje liczby od -32768 do 32767

Wszystkie zmienne będziemy traktować jako zmienne globalne, czyli dostępne w każdym miejscu w programie. Zmienne globalne deklaruje się na początku programu (przed `void setup()`) w poniższy sposób:

```
typ_zmiennej nazwa_zmiennej;
```

lub, gdy chcemy od razu zadeklarować jej wartość:

```
typ_zmiennej nazwa_zmiennej = wartość;
```

Przykładowo deklaracja: `int dioda5 = 12;` sprawi, że wszędzie gdzie w programie użyjemy nazwy `dioda5`, komputer będzie wiedział, że mieliśmy na myśli liczbę 12.

Obliczenia na zmiennych

Obliczenia na zmiennych zachowują się tak jak uniwersalne znaki obliczeń: + (dodawanie), - (odejmowanie), * (mnożenie), / (dzielenie), % (reszta z dzielenia). Znak równości (=) oznacza przypisanie „tego co z prawej” do tego co „z lewej” – w przeciwieństwie do porównania (==). Np.:

```
zmienna8 = zmienna5 + 3;
```

Jeśli zmienna `zmienna5` miała wartość 5, to po wykonaniu tej komendy, `zmienna8` będzie przechowywała wartość 8. W ów czas komenda `digitalWrite(zmienna8, HIGH)`; ustawi port D8 w stan wysoki (i np. zapali diodę do niego podpiętą).

Zadanie dodatkowe

Napisać program, który po włączeniu arduino zapali diodę trzecią, następnie, gdy zostanie wciśnięty przycisk 1, gaśnie *obecna* dioda i zapala *poprzednia*. Po wciśnięciu przycisku 2, gaśnie *obecna* i zapala *następna*. Czyli:

Zdefiniować nową *zmienną* typu `int` o dowolnej nazwie. Zwiększyć wartość *zmiennej* o 1, gdy zostanie wciśnięty przycisk 1 oraz zmniejszyć wartość *zmiennej*, jeśli zostanie wciśnięty przycisk 2. W zależności od tego, jaką wartość przyjmuje *zmienna* zapalić odpowiednią diodę (i zgasić inne).

Zadanie dodatkowe 2

Funkcja `millis()` zwraca zmienną `unsigned long` zawierającą czas od uruchomienia arduino w milisekundach. Wykonać zadanie 5.2 podpunkt c) bez użycia funkcji `delay()`.

UWAGA! Przed wysłaniem odpowiedzi (w PDF!), należy je sprawdzić w symulatorze lub w układzie.

Źródła:

Autodesk Eagle, Version 9.3.2, © 2019 Autodesk, Inc. All rights reserved
http://akademia.nettigo.pl/zmienne_podstawy_jezyka_arduino/
<https://www.tinkercad.com/>

Patryk Król
Licencja MIT
v3.1